

Autoritățile locale și reprezentanții elevilor trebuie să aibă un rol real în procesul decizional privind noul an școlar

- **Recomandări pe marginea proiectului de Ordonanță de urgență privind luarea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ -**

București, 17 august 2020: Organizația Salvați Copiii atrage atenția asupra necesității ca normele privind desfășurarea noului an școlar, în condiții de siguranță sanitară pentru elevi și profesori, precum și de acces nediscriminatoriu la educație, să fie lipsite de ambiguitate. Într-o scrisoare tehnică adresată Ministerului Educației, experții organizației au formulat o serie de observații aduse Proiectului de Ordonanță, printre care **acordarea unei responsabilități reale autorităților locale și consultarea reprezentanților elevilor, nu doar ai asociațiilor de părinți, în procesul decizional.**

Astfel, printre observațiile și propunerile pe marginea proiectului de Ordonanță de urgență privind luarea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr.1/2011, publicat pe pagina web a MEC la data de 14 august 2020, amintim:

1. Caracterul total sau parțial al desfășurării activității didactice prin intermediul tehnologiei și internetului și rolul elevilor ca beneficiari primari ai educației

Observăm că, într-o interpretare strictă, formularea propusă la art. 3 alin. (1) nu permite, ca alternativă la modul tradițional de desfășurare a activității didactice în unitățile de învățământ, decât o înlocuire totală cu activități desfășurate prin intermediul tehnologiei și internetului. Deși la articolele următoare apare formularea *”limitare sau suspendare a activităților didactice pentru realizarea cărora se impune prezența fizică a beneficiarilor primari ai sistemului de educație”*, considerăm că este nevoie de mai multă claritate în enunțul art. 3 alin. (1), astfel încât deciziile să poată viza atât un scenariu în care activitățile didactice au loc în totalitate în mediul on-line, cât și scenarii mixte.

De asemenea, observăm că, în varianta propusă, asociațiile de părinți sunt singurul partener educațional consultat de consiliul de administrație în elaborarea propunerii cu privire la modul de desfășurare a activității didactice. Fără a pune sub semnul întrebării importanța consultării părinților, considerăm că, în conformitate cu prevederile art. 3 lit. u din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, dar și în baza dreptului fundamental al copilului de a participa la luarea deciziilor care îl privesc (drept recunoscut în legislația română prin art. 29 din Legea 272/2004 cu

privire la protecția și promovarea drepturilor copilului), în procesul decizional este necesar să fie consultați și reprezentanții elevilor.

Recomandare:

Propunem modificarea textului art. 3 alin (1) astfel: „În funcție de situația epidemiologică, Consiliul de administrație al unității de învățământ preuniversitar poate propune, în urma consultării asociației de părinți și a **consiliului elevilor** din unitatea de învățământ, ca desfășurarea activității didactice care presupune prezența fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor și elevilor în unitățile de învățământ să se realizeze, **parțial sau în totalitate**, prin intermediul tehnologiei și a internetului, cu respectarea măsurilor stabilite prin ordin comun al Ministerului Sănătății și Ministerului Educației și Cercetării.”

2. Rolul autorităților locale

Observăm că, în conformitate cu textul propus, consiliilor locale și primarilor nu le revine un rol activ în procesul de analiză și luare a deciziilor cu privire la modul de desfășurare a activității didactice în unitățile de învățământ preuniversitar, neputând considera că reprezentanții autorităților locale în consiliile de administrație ale școlilor pot influența deciziile într-o măsură proporțională cu rolul și responsabilitățile ce revin consiliilor locale față de infrastructura și funcționarea școlilor, mai ales în contextul generat de pandemie.

Constatăm că textul de lege propus nu include nicio referire la necesitatea sprijinirii copiilor din familii vulnerabile a căror participare școlară depinde în mare măsură de intervenția serviciilor de asistență socială ale administrației publice locale (consilii local și primari). De asemenea, aceleași autorități, potrivit legii, trebuie să asigure condițiile materiale și financiare necesare bunei funcționări a instituțiilor de educație, iar în acest context al pregătirii revenirii copiilor în școală în siguranță sanitară, rolul autorităților locale devine esențial.

Această diminuare a rolului consiliilor locale în procesul decizional este în contradicție cu declarațiile anterioare ale autorităților.

Recomandări:

Propunem modificarea textului art. 3 alin. (2) astfel: „*Propunerea unității de învățământ preuniversitar prevăzută la alin (1), avizată de Inspectoratul Școlar Județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București și de primarul localității pe raza căreia funcționează unitatea de învățământ se înaintează Comitetului Județean pentru Situații de Urgență/ Comitetului Municipiului București pentru Situații de Urgență, în vederea aprobării prin hotărâre.*”

Din rațiuni de consecvență, propunem modificarea textului art. 3 alin. (6) astfel: „*Reluarea activităților didactice care presupun prezența fizică a elevilor în unitățile de învățământ preuniversitar, suspendate în condițiile alin (1)- (4), în condiții de siguranță sanitară, se dispune prin hotărârea Comitetului Județean pentru Situații de Urgență/ Comitetului Municipiului București pentru Situații de Urgență, cu avizul Direcției Județene de Sănătate Publică/ Direcția de Sănătate Publică București și al primarului localității pe raza căreia funcționează unitatea de învățământ, cu informarea unității de învățământ preuniversitar și a Inspectoratului Școlar Județean /Inspectoratul Școlar al Municipiului București.*”

De asemenea, considerăm important de menționat rolul autorităților locale pregătirea școlilor în art. 6 prin adăugarea următoarei propoziții: „*Pentru respectarea regulilor de protecție sanitară a elevilor și cadrelor didactice, formulate de Ministerul Sănătății și transmise la nivel local prin direcțiile județene de sănătate publică/Direcția de Sănătate Publică București, autoritățile administrației publice locale asigură reparațiile ori investițiile necesare pentru infrastructura de apă și canalizare și grupuri sanitare dotate cu hârtie igienică, săpun, dezinfectanți la condițiile igienico-sanitare.*”

3. Protecția datelor cu caracter personal în mediul on-line

Observăm că responsabilitatea de a elabora proceduri prin care să se asigure protecția datelor cu caracter personal în mediul on-line este plasată în sarcina fiecărei unități de învățământ, singurul element de sprijin urmând a fi metodologia elaborată de Ministerul Educației și Cercetării. Atragem atenția că protecția datelor personale ale copiilor, mai ales în mediul on-line, reprezintă o uriașă provocare cu care se confruntă întreaga comunitate internațională, cu atât mai mult în contextul generat de pandemia de COVID19 care a determinat mutarea procesului de educație în mediul on-line. În acest condiții, considerăm că acest subiect necesită o reglementare atentă, comprehensivă și unitară, elaborată cu implicarea directă a specialiștilor și a autorității de referință în domeniul protecției datelor cu caracter personal și nu poate fi lăsată în grija conducerii fiecărei unități de învățământ.

Recomandare:

Propunem modificarea art. 4 astfel: „*Unitățile de învățământ vor asigura prelucrarea datelor cu caracter personal ale participanților la activitățile desfășurate prin intermediul tehnologiei și a internetului, în baza instrucțiunii elaborate în acest sens de Președintele Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, cu sprijinul Ministerului Educației și Cercetării și al Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, în baza art. 3 din Legea 102/2005 cu modificările ulterioare.*”

4. Regula fundamentală a distanțării fizice

Observăm că regulile de sănătate publică prevenirea răspândirii COVID-19, reiterate de Guvernul României în comunicate de presă, recomandări instituționale, declarații publice, atât în starea de urgență cât și în starea actuală de alertă, impun tuturor persoanelor ca, în spațiile publice, distanța fizică să fie de minimum 1,5 m, iar în anumite condiții de 2 m (în unitățile medicale, în spațiile de îngrijire personală, lăcașurile de cult etc.). În Raportul Guvernului privind măsurile pentru deschiderea școlilor și alegeri, prezentat miercuri, 12 august, în plenul reunit al Parlamentului, se menționează aceeași distanță fizică minimă de 1,5 m între oricare două persoane și asigurarea a minimum 4 m² suprafață/persoană pentru orice eveniment ori proces electoral. Însă, în același raport, Guvernul permite și recomandă ca, în cazul elevilor, distanța minimă să fie doar de 1 m, contrar recomandărilor transmise de INSP și de toți specialiștii din domeniul sănătății și contrar tuturor studiilor care indică aceeași rată de transmitere a noului Coronavirus printre copii.

Recomandare:

Luând în considerare exemplele pozitive din alte țări (Franța, Uruguay, Japonia, Danemarca, Coreea de Sud), dar și experiențele negative ale altor state în care copiii au revenit la școală fără reducerea efectivului de elevi la clasă și fără impunerea vreunei distanțări ceea ce a determinat propagarea cu ușurință a noului Coronavirus (Israel, Suedia), propunem introducerea unui articol nou în Secțiunea 2 - Domeniul învățământ preuniversitar: „*Organizarea procesului educațional se va realiza cu respectarea unei distanțe minime de 1,5 m între elevi, unitățile de învățământ putând adopta sistemul rotațional, prin împărțirea corespunzătoare în grupe de 10-15 elevi a efectivelor școlare.*”

Organizația Salvați Copiii a reiterat necesitatea urgentării **unui ghid comprehensiv care să ajute școlile să decidă asupra soluțiilor optime de începere a anului școlar în funcție de mai mulți factori, dincolo de contextul local al incidenței și transmiterii COVID 19:** spațiile disponibile și gradul de aglomerație al școlii, distanța parcursă și modul în care elevii și cadrele didactice ajung la școală, condițiile igienice din unitățile de învățământ (accesul la apă și canalizare) etc.

Pentru mai multe informații, persoana de contact este: George Roman, Director advocacy, george.roman@salvaticopiii.ro, tel – 0722605904.

Despre Organizația Salvați Copiii: 30 de ani

De 30 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societatea și autoritatea publică, în beneficiul copilului.

În trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului.

Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg.

În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. În cei 30 de ani de activitate, peste 2.200.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.